

WOO-III.410.331.2024.AM.2

Pani Ewa Milewska
Dyrektor Biura Stowarzyszenia
Aglomeracja Kalisko-Ostrowska
z siedzibą w Kaliszu
ul. Kolegialna 4
62-800 Kalisz

Dotyczy: uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”

Pismem z 14.06.2024 r. (data wpływu: 14.06.2024 r.), znak: SAKO.SZIT_Z_ZIT.20.3.2024, uzupełnionym pismem z 28.06.2024 r. (data wpływu: 28.06.2024 r.), znak: SAKO.SZIT_Z_ZIT.20.6.2024 Dyrektor Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, z późn. zm.), *zwanej dalej ustawą ooś*, zwróciła się z wnioskiem o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy ooś przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, tj. przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy ooś organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz projekt zmiany takiego dokumentu, może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli stwierdzi, że realizacja postanowień takiego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000. Zgodnie z art. 48 ust. 4 pkt 1 ustawy ooś odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku projektu zmiany dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2, może dotyczyć wyłącznie zmiany stanowiącej niewielką modyfikację przyjętego już dokumentu lub zmiany dotyczącej obszaru w granicach jednej gminy.

Zgodnie z art. 48 ust. 5 ustawy ooś występując o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i pkt 2, oraz projekt zmiany dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 przedkłada informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49. Natomiast zgodnie z art. 48 ust. 6 ustawy ooś uwarunkowania, o których mowa w art. 49 ustawy ooś dotyczące projektowanego dokumentu są niezbędne do

uzasadnienia uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W piśmie z 14.06.2024 r. napisano: „W opinii Związku ZIT AKO aktualizacja listy projektów do Strategii nie wprowadza znaczących zmian, które wymagałyby przeprowadzenia ponownej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wprowadzone na listę projektów pozostałych przedsięwzięcia wynikają bezpośrednio z celów szczegółowych i głównych kierunków działań, dla których przeanalizowano ocenę oddziaływania na komponenty środowiska”. W piśmie z 28.06.2024 r. napisano: „Przedmiotowa aktualizacja dotyczy tylko listy projektów uszczegółwiających główne kierunki działań i była już przewidziana w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku przeprowadzonej w 2023 roku. Zgodnie z zapisami Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku i Prognozy oddziaływania na środowisko projektu dokumentu Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku (z 2023 roku) główne kierunki działań będą uszczegóławiane w przyszłości w formie projektów”. Ponadto wskazano, że „w Strategii AKO określone zostały cele strategiczne, cele szczegółowe oraz główne kierunki działań. Przyjęto, że Aglomeracja Kalisko-Ostrowska będzie dążyła do realizacji 5 głównych celów strategicznych, 18 celów szczegółowych oraz 77 głównych kierunków działań”. Podkreślono, że „ustalenia te pozostają niezmiennie dla obecnej aktualizacji”.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że dla obowiązującego dokumentu przeprowadzono strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie z 12.05.2023 r., znak: WOO-III.410.267.2023.PW.1 wyraził opinię o projekcie „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W piśmie z 14.06.2024 r. wymieniono „dodane projekty”, do których należą:

- „Budowa Filharmonii Kaliskiej”,
 - „Remont zabytkowego dworu w miejscowości Piotrów z przeznaczeniem na działalność kulturalną”,
 - „Z kulturą w świat ... - rozszerzenie oferty kulturalnej oraz wzrost walorów turystycznych poprzez budowę sceny z zapleczem na terenie Gołuchowskiego Ośrodka Turystyki i Sportu w celu dostosowania istniejącej infrastruktury do nowych funkcji, w tym kulturalnych, edukacyjnych oraz społecznych”,
 - „Rozbudowa Odolanowskiego Domu Kultury na potrzeby utworzenia Muzeum Multimedialnego oraz Biblioteki Miejskiej”,
 - „Modernizacja zabytkowego, pełniącego funkcję kulturalne zboru poewangelickiego w Odolanowie”,
 - „Rewitalizacja przestrzeni miejskiej Ostrowa Wielkopolskiego - etap II”,
 - „Przebudowa i remont budynku Ratusza w Ostrowie Wielkopolskim”,
 - „Muzeum sztuki współczesnej »Kamienica«”,
 - „Stacja Historia - Muzeum Kolejki Wąskotorowej”,
 - „Kalisz - kurs na rewitalizację - przebudowa Nowego Rynku”,
 - „Kalisz - kurs na rewitalizację rewaloryzacja i przebudowa wybranych obiektów i przestrzeni miasta na cele społeczne i kulturalne”,
 - „Zachowanie i modernizacja zabytkowych obiektów kaliskich instytucji kultury, zwiększająca dostępność usług z dziedziny kultury na terenie AKO”,
 - „Wykonanie dokumentacji oraz prac i robót przy kaplicy Radziwiłłów w m. Antonin”,
- dla których wskazano, że „wpisują się bezpośrednio w cele szczegółowe 3.3. Ochrona i popularyzacja dziedzictwa kulturowego oraz 5.1. Integracja lokalnych polityk przestrzennych, ograniczenie rozlewania się zabudowy i rewitalizacja przestrzeni publicznych Strategii”. W przypadku projektów pn.:
- „Budowa systemu kanalizacji sanitarnej we wsiach położonych w dolinie rzeki Pokrzywnicy na terenie gmin Godziesze Wielkie i Opatówek wraz z przebudową

i rozbudową oczyszczalni ścieków w Saczynie”,

- „Modernizacja obiektu Piaski-Szczygliczka wraz z rozwojem terenów zielonych”

wskazano, że „wynikają z celu szczegółowego 2.1. Wsparcie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu Strategii”. Natomiast projekty pn.:

- „Rozwój infrastruktury węzła przesiadkowego oraz dróg pieszo-rowerowych na terenie gmin Odolanów i Przygodzice”,
- „Zakup autobusów elektrycznych wraz z systemem ładowania”,
- „Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej w Kaliszu - zakup autobusów elektrycznych wraz z budową infrastruktury towarzyszącej”

„wpisują się w cel szczegółowy 1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności” a projekt pn.:

- „Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej — etap II”

stanowi realizację celu szczegółowego „2.3. Poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie efektywności energetycznej”.

Ponadto w piśmie z 14.06.2024 r. napisano, że „na liście projektów dodano projekt »Budowa drogi startowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na lotnisku Michałków«, który wynika z celu szczegółowego 1.1. Rozwój zintegrowanego transportu, głównego kierunku działania: Rozwój lokalnego lotniska Michałków. Na liście projektów znalazły się również przedsięwzięcia tj. »Zwiększenie dostępu i jakości usług mieszkalnictwa wspomaganego i chronionego« oraz »Miejska świetlica socjoterapeutyczna, jako placówka wsparcia dziennego«, które wynikają z celu szczegółowego 3.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz wspieranie równego dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych”.

W piśmie z 14.06.2024 r. stwierdzono, że „wprowadzone zmiany są ściśle związane z celami i głównymi kierunkami działań określonymi w Strategii, a ich realizacja nie wprowadza nowych znaczących oddziaływań na środowisko, które nie zostały już uwzględnione w dotychczasowych analizach i ocenach”. W piśmie z 28.06.2024 r. wskazano, że „obecna aktualizacja nie wprowadza żadnych nowych ustaleń, nie modyfikuje też obecnych ustaleń. W związku z tym aktualizacja ta stanowi niewielką modyfikację przyjętego już dokumentu. O tym iż uzupełnienie Strategii AKO nastąpi, wiadomo było już na etapie opracowywania Strategii AKO i soos dla niej. Dokument ten zakłada bowiem opracowanie w przyszłości kilku list projektów”.

Informuję, że „niewielkie modyfikacje są to takie nieznaczne zmiany, które nie będą miały znaczącego wpływu na środowisko” [R. Bednarek (red.), Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Poznań 2012, s. 55]. Natomiast część z ww. nowych projektów np. „Budowa systemu kanalizacji sanitarnej we wsiach położonych w dolinie rzeki Pokrzywnicy na terenie gmin Godziesze Wielkie i Opatówek wraz z przebudową i rozbudową oczyszczalni ścieków w Saczynie” czy „Budowa drogi startowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na lotnisku Michałków” mogą stanowić przedsięwzięcia wymienione w rozporządzeniu w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Nie można zatem mówić o niewielkiej modyfikacji dokumentu, gdy nowe projekty wyznaczają ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Mimo, iż inwestycje te stanowią realizację kierunków działań i celów szczegółowych ujętych w pierwotnym dokumencie, błędnym jest stwierdzenie, że ich oddziaływanie zostało już przeanalizowane, gdyż ich charakter i skala nie zostały wcześniej określone, a tym bardziej ocenione pod kątem wpływu na środowisko. Na przykład projekt „Budowa systemu kanalizacji sanitarnej we wsiach położonych w dolinie rzeki Pokrzywnicy na terenie gmin Godziesze Wielkie i Opatówek wraz z przebudową i rozbudową oczyszczalni ścieków w Saczynie”, ma być realizacją celu szczegółowego pn. „Wsparcie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu Strategii”. Nie można jednoznacznie stwierdzić, że projekt taki został przeanalizowany na etapie strategicznej oceny oddziaływania na

środowisko i w ramach tej oceny stwierdzono brak oddziaływania środowisko.

W piśmie z 28.06.2024 r. wskazano, że „analiza ustaleń Strategii AKO wskazała, że możliwy jest potencjalny konflikt ekologiczny pomiędzy kierunkami działania 1.1.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach, 1.1.4. Zapewnienie wysokiej dostępności infrastruktury kolejowej, w tym utworzenie i rozwój Kolei Aglomeracyjnej i 1.1.5. Rozwój lokalnego lotniska Michałków, a ochroną obszarów o cennych walorach przyrodniczych, w tym obszarów chronionych i korytarzy ekologicznych. Potencjalna sytuacja konfliktowa dotyczy zarówno etapu realizacji inwestycji, jak i etapu eksploatacji. Trzeba jednak mieć na uwadze długoterminowe korzyści, które ta infrastruktura może przynieść środowisku. Wynikają przede wszystkim ze zmniejszenia negatywnego oddziaływania w porównaniu z oddziaływaniem infrastruktury transportowej funkcjonującej przed inwestycją, której lokalizacja i parametry prawdopodobnie nie były dostosowane do środowiska. W związku z tym kluczowe znaczenie ma lokalizacja nowych inwestycji transportowych. Należy także odpowiednio zabezpieczyć teren budowy minimalizując negatywne oddziaływanie inwestycji na tym etapie. Należy mieć na uwadze, że wpływ potencjalnych inwestycji transportowych na obszary cenne przyrodniczo powinien być szczegółowo rozpatrywany na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć”.

W piśmie z 28.06.2024 r. napisano: „Ze względu na specyfikę obszaru objętego Strategią lista projektów obejmuje zarówno projekty przewidziane do realizacji w jednej gminie, jak i wykraczających poza granice jednej gminy. W przypadku ewentualnej realizacji zadań, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko powinna zostać przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko, w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko”.

Informuję, że w myśl „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej”, przyjętej uchwałą Nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategii rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej” (M. P. z 2019 r. poz. 794), procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko poddawane są plany i programy, których realizacja może się wiązać z wystąpieniem znaczących oddziaływań na środowisko, a celem procedury jest jak najwcześniejsza – na etapie planistycznym, przed etapem inwestycyjnym – identyfikacja możliwości wystąpienia takich oddziaływań, aby skutecznie im zapobiegać, a jeżeli to niemożliwe – ograniczać je i minimalizować ich skutki. Jednocześnie informuję, że przeniesienie oceny oddziaływania dla inwestycji wskazanych w projekcie Strategii na etap decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach może skutkować niemożliwością ich realizacji w częściowym lub pełnym zakresie w przypadku stwierdzenia możliwości znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Ponadto przeprowadzenie oceny w ramach odrębnych postępowań nie wyklucza konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu.

Na obszarze objętym projektem dokumentu znajdują się następujące obszary chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.):

- Park Krajobrazowy Dolina Baryczy,
- obszary chronionego krajobrazu: „Dolina rzeki Swędrni w okolicach Kalisza”, „Dolina Proсны”, „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków – Rochy”, „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”, „Dolina rzeki Ciemnej”,
- rezerваты przyrody: „Torfowisko Lis”, „Niwa”, „Majówka” wraz z otuliną, „Brzeziny”, „Olbina” wraz z otuliną, „Wydymacz”, „Dąbrowy koło Biadek Krotoszyńskich” wraz z otuliną;
- obszary Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków Dąbrowy Krotoszyńskie PLB300007, specjalny obszar ochrony siedlisk Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej

PLH300002, obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Baryczy PLB020001, obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja nad Baryczą PLH020041, specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Śwędrni PLH300034, obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Puszcza Pyzdrska PLH300060, specjalny obszar ochrony siedlisk Glinianki w Lenartowicach PLH300048,

- użytki ekologiczne: „Sukcesja Danowiec”, „Jeziorko”, „Zakola”, „Łąki Łosie”, „Malinowe Łąki”, „Łąki koło Wieży”, „Łąki na Koninie”, „Łąki przy Kasztanie”, „Bagno Danowiec”, „Bagno Rusin”.

Na obszarze opracowania występują również pomniki przyrody.

Mając na uwadze zmiany wprowadzone do projektu dokumentu, wobec braku wystarczających argumentów przemawiających za tym, że realizacja ustaleń projektu Strategii nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, nie można wykluczyć znaczącego oddziaływania w wyniku realizacji ustaleń projektu dokumentu na środowisko, w tym na ww. obszary chronione. W związku z powyższym, na podstawie art. 48 ust. 1 i ust. 4 pkt 1 ustawy ooś, mając na uwadze uwarunkowania określone w art. 49 ustawy ooś, dla projektu aktualizacji „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” uzgadniam brak możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Analiza przeprowadzona w prognozie umożliwi ocenę wpływu realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko.

Jednocześnie zgodnie z art. 53 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy ooś, uzgadniam zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

Prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś.

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska obszaru opracowania oraz jego potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, tzn. ocenić wpływ planowanych działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych na stan środowiska, w szczególności w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza, emisji hałasu, emisji pól elektromagnetycznych, emisji substancji do wód, gleby i ziemi. Analizę potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu proszę przedstawić w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy. Również w przypadku stwierdzenia braku znaczących oddziaływań na wybrane komponenty środowiska prognoza winna zawierać taką informację wraz z odpowiednim uzasadnieniem. W przypadkach gdy organ opracowujący projekt dokumentu nie posiada szczegółowych informacji na temat parametrów technicznych i rozwiązań technologicznych planowanych na danym obszarze przedsięwzięć, ocena oddziaływania na środowisko powinna mieć charakter prognostyczny, wskazywać możliwe do wystąpienia oddziaływania, uwzględniając różne warianty realizacji przedsięwzięcia, przede wszystkim najbardziej niekorzystne dla środowiska. Pomocne w takiej sytuacji może być korzystanie z informacji dotyczących inwestycji o podobnym charakterze i skali [R. Bednarek (red.), Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Poznań 2012, s. 50]. W prognozie proszę także przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.

W prognozie proszę określić aktualny stan powietrza w strefie, do której należą gminy zrzeszone w Stowarzyszeniu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej zgodnie z art. 87 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.). Informuję, że na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska została opublikowana „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2023”. Sporządzając prognozę i projekt dokumentu proszę uwzględnić działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, przyjętym uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca

2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r. poz. 5954), w szczególności dotyczące ograniczenia emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, zachęt finansowych na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk, inwentaryzacji źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin, kontroli realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej. W przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych opalanych paliwami stałymi wskazane jest stosowanie wysokosprawnych kotłów. Ponadto zaleca się rozwój sieci gazowych, rozbudowę i modernizację sieci ciepłowniczych zapewniających podłączenie nowych użytkowników, projektowanie linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania” terenów ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie oraz zwiększenie powierzchni terenów zielonych (nasadzenia drzew i krzewów), a także rozwój komunikacji publicznej oraz wdrożenie energooszczędnych i niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie publicznym. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić problemy w zakresie jakości powietrza na obszarze objętym projektowanym dokumentem oraz przewidywane znaczące oddziaływania na stan powietrza. Ponadto, prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu. W prognozie proszę wskazać działania na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na klimat (w tym mikroklimat), w szczególności na kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych. W prognozie proszę również przeanalizować w jaki sposób przewidywana zmiana klimatu (mikroklimatu) wpłynie na pozostałe komponenty środowiska. Określając wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na klimat wskazane jest uwzględnienie zaleceń zawartych w opracowaniu „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Sporządzając projekt dokumentu i prognozę proszę również uwzględnić możliwość realizacji działań adaptacyjnych do zmiany klimatu, uwzględniających m.in. ochronę struktur przyrodniczych i terenów biologicznie czynnych, zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej, przeciwdziałanie wzrostowi temperatury na terenach zabudowanych i jego skutkom, zwiększenie retencji poprzez wydłużenie czasu obiegu wody i spowolnienie jej odpływu.

W prognozie proszę również określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na krajobraz, mając na uwadze potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska gruntowo – wodnego na obszarze objętym projektowanym dokumentem, ze szczególnym wskazaniem obszarów zanieczyszczonych. Przy określaniu istniejącego stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu gleby i ziemi wskazane jest uwzględnienie m.in. informacji dostępnych na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, a także określenie czynników wpływających na ww. komponenty środowiska. W prognozie proszę wskazać jednolite części wód (JCW), w granicach których położony jest obszar objęty projektowanym dokumentem, określić ich stan oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe. Ponadto, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na jakość gleby i ziemi, a także na jednolite części wód. W prognozie proszę wskazać (wraz z uzasadnieniem), czy realizacja ustaleń projektowanego dokumentu może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie

gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335).

W prognozie proszę wskazać, czy obszar objęty projektowanym dokumentem położony jest w strefie ochronnej ujęcia wód podziemnych. Jeżeli tak, w projektowanym dokumencie proszę zawrzeć odpowiednie zapisy w tym zakresie. W prognozie proszę ponadto przeanalizować zgodność ustaleń projektowanego dokumentu z przepisami dotyczącymi strefy ochronnej, ze szczególnym uwzględnieniem nakazów obowiązujących na terenie ochrony bezpośredniej oraz zakazów, ograniczeń i nakazów obowiązujących na terenie ochrony pośredniej.

Prognoza powinna określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić skumulowane oddziaływanie istniejących i planowanych funkcji terenów, wynikające z realizacji ustaleń projektu dokumentu oraz terenów sąsiednich, na poszczególne komponenty środowiska, w szczególności na powietrze i wodę oraz klimat akustyczny istniejących i projektowanych terenów podlegających ochronie akustycznej.

W prognozie proszę ocenić walory przyrodnicze przedmiotowego obszaru, w szczególności proszę wskazać, czy w jego granicach występują gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na krajowej bądź regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie.

W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na cele ochrony Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy, na cele ochrony obszarów chronionego krajobrazu: „Dolina rzeki Swędrni w okolicach Kalisza”, „Dolina Proсны”, „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków – Rochy”, „Wzgórza Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska”, „Dolina rzeki Ciemnej”, na cele ochrony rezerwatów przyrody: „Torfowisko Lis”, „Niwa”, „Majówka” wraz z otuliną, „Brzeziny”, „Olšina” wraz z otuliną, „Wydymacz”, „Dąbrowy koło Biadek Krotoszyńskich” wraz z otuliną, na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000: obszaru specjalnej ochrony ptaków Dąbrowy Krotoszyńskie PLB300007, specjalnego obszaru ochrony siedlisk Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej PLH300002, obszaru specjalnej ochrony ptaków Dolina Baryczy PLB020001, specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja nad Baryczą PLH020041, specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Swędrni PLH300034, specjalnego obszaru ochrony siedlisk Puszcza Pyzdrska PLH300060, specjalnego obszaru ochrony siedlisk Glinianki w Lenartowicach PLH300048, ich integralność i spójność sieci Natura 2000, na cele ochrony użytków ekologicznych: „Sukcesja Danowiec”, „Jeziorko”, „Zakola”, „Łąki Łosie”, „Malinowe Łąki”, „Łąki koło Wieży”, „Łąki na Koninie”, „Łąki przy Kasztanie”, „Bagno Danowiec”, „Bagno Rusin”, a także na rośliny, zwierzęta i grzyby (w tym na gatunki chronione) oraz na różnorodność biologiczną. W prognozie proszę również przeanalizować wpływ realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na główne tendencje w zakresie zmian klimatu i różnorodności biologicznej oraz wpływające na nie czynniki. W prognozie proszę także zaproponować rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele ochrony ww. parku krajobrazowego, na cele ochrony ww. obszarów chronionego krajobrazu, na cele

ochrony ww. rezerwatów przyrody, na cele i przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000, ich integralność i spójność sieci Natura 2000, na cele ochrony ww. użytków ekologicznych, a także na rośliny, zwierzęta i grzyby (w tym na gatunki chronione) oraz na różnorodność biologiczną, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektowanego dokumentu.

W prognozie proszę wykazać zgodność inwestycji wskazanych w projekcie Strategii z planami zadań ochronnych ustanowionymi dla obszarów Natura 2000: Dąbrowy Krotoszyńskie PLB300007, Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej PLH300002, Glinianki w Lenartowicach PLH300048.

W przypadku planowania inwestycji polegających na lokalizacji paneli fotowoltaicznych, w prognozie proszę ustalić, określić, przeanalizować i ocenić przewidywane oddziaływanie tych inwestycji na środowisko przyrodnicze. Szczególnie należy wziąć pod uwagę oddziaływanie na florę (kwestia zajęcia dużej powierzchni, fragmentacji siedliska) oraz na faunę, w tym oddziaływanie na ptaki (efekt „tafli wody”, zajęcia potencjalnych siedlisk i żerowisk). Ponadto, w prognozie proszę przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, mogących być skutkiem realizacji ww. inwestycji.

Informuję, że w przypadku planowanych prac związanych z remontami/modernizacjami i termomodernizacją budynków należy uwzględnić ich potencjalny wpływ na siedliska chronionych gatunków ptaków, w tym m. in. jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. Należy także zaproponować działania minimalizujące i kompensujące negatywny wpływ na zwierzęta. Zaleca się przed podjęciem prac przeprowadzenie inwentaryzacji budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji.

W przypadku inwestycji związanych z lokalizacją liniowych elementów infrastruktury technicznej w prognozie proszę ocenić wpływ realizacji tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne itp., a także zaproponować działania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania.

W przypadku realizacji nowych nasadzeń zieleni zwracam uwagę, że wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie w nim gatunków obcych, jest co do zasady zakazane. Należy mieć na uwadze, że każdy gatunek obcy może w przyszłości stać się gatunkiem zagrażającym rodzimej bioróżnorodności; w odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały w ostatnich dziesięcioleciach np. jesion pensylwański, dąb czerwony, a regionalnie i lokalnie także bożodrzew gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski. Powyższe informacje proszę uwzględnić w prognozie.

Z uwagi na prawdopodobieństwo konieczności usuwania drzew i krzewów w związku z realizacją planowanych zadań, zwracam uwagę, że drzewa oraz krzewy wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie, np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby, tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności

pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarzeniem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa, 2016 r.). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy Prawo ochrony środowiska, tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ww. ustawy zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji. Powyższe informacje proszę uwzględnić w prognozie.

Ponadto zwracam uwagę, że wyżej wspomniane drzewa lub krzewy mogą stanowić siedliska chronionych gatunków zwierząt m.in. ptaków i nietoperzy. W stosunku do ww. gatunków zwierząt obowiązują zakazy wymienione w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, m.in.: zakaz niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, zimowisk lub innych schronień oraz zakaz niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą pod kątem występowania chronionych gatunków zwierząt w tym ptaków i nietoperzy, na drzewach i krzewach, które przewidziane będą do wycinki. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków zwierząt termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji, a w przypadku naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną zwrócić się do właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o uzyskanie zezwolenia na odstępstwa od obowiązujących zakazów. Zgodnie z art. 56 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych z uwzględnieniem art. 56 ust. 4, 4a, 4b, 4c, 4d i 5 ustawy o ochronie przyrody.

Ponieważ w przepisach nie wskazano na możliwość odstąpienia od wymagań co do zawartości prognozy oddziaływania na środowisko stwierdzono, że prognoza winna być sporządzona w pełnym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień, o których mowa powyżej.

Jednocześnie proszę, by we wniosku o zaopiniowanie projektowanego dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko powołać się na znak niniejszego pisma.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Agnieszka Kawicka
Kierownik Oddziału Ocen Strategicznych
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

